

Yüzey Çalışması Kapsamında Sanayi Keçesi ile Aksesuar Tasarımı

Accessory Design with Industrial Felt within the Scope of Surface Work

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar değişen sanat anlayışı kapsamında farklı alanlarda yüzey çalışmaları yapılmıştır. Mimari alanda seramik, fayans, mobilya, ev aksesuarı üzerine tekstil ve moda alanında kıyafet, ayakkabı, çanta üzerine farklı materyaller ve farklı teknikler ile yüzey süslemeleri ile deneysel tasarım uygulamaları yapılmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında tekstil alanında kumaşlar üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. Pek çok üründe kullanılan ve günümüzde başlıca bir sanat olarak icra edilen keçecilik ve keçe kumaş özellikleri araştırılmıştır. Çalışma kapsamında ilk adım olarak Japon kültürüne ait Tatewaku sembolünden esinlenerek motif oluşturulmuş ve aksesuar tasarımı yapılmıştır. Keçe malzeme, zemini oluşturacak şekilde toplamda 4 adet tasarım ortaya çıkarılmıştır. Seçilen Tatewaku sembolü farklı malzemelerin kullanımı ile keçe yüzeye dikiş ve yapıştırma, yardımı ile yerleştirilmiştir. Kullanılan malzemeler, tasarımların oluşum süreci ve nihai halleri fotoğraflanmıştır ve açıklanarak aktarılmıştır. Bu çalışmadaki amaç; aynı yüzey üzerine, aynı motifi, farklı malzeme ve teknikler kullanılarak, nasıl sonuçlar ortaya çıkardığını, yüzey çalışması kapsamında sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Yüzey Tasarımı, Keçe, Motif, Aksesuar.

ABSTRACT

Surface studies have been carried out in different areas within the scope of the changing understanding of art from the past to the present. Experimental design applications are made on ceramics, tiles, furniture, home accessories in the architectural field, on textiles and on clothes, shoes, bags in the field of fashion, with different materials and surface decorations with different techniques. Within the scope of these applications, studies on fabrics in the field of textile were examined. Felting and felt fabric properties, which are used in many products and are practiced as a major art today, have been investigated. As a first step within the scope of the study, inspired by the Tatewaku symbol of Japanese culture, a motif was created and an accessory design was made. A total of 4 designs were created, with the felt material forming the floor. The selected Tatewaku symbol is placed on the felt surface with the help of sewing and gluing, using different materials. The materials used, the formation process of the designs and their final state were photographed and explained and transferred. The purpose of this study; The aim is to present the results of the same motif on the same surface, using different materials and techniques, within the scope of surface work.

Keywords: Surface Design, Felt, Pattern, Accessory.

GİRİŞ

Tasarım uygulamaları kapsamında büyük bir paya sahip olan yüzey tasarımı moda alanında pek çok farklı materyal ve malzeme ile uygulanmaktadır. Farklı özelliklere sahip malzemelerin bir araya gelmesi, normal kullanım alanının dışında tercih edilmesi sonucunda doku, görüntü ve renk bakımından yeni tasarımlar oluşturulabilmektedir. Bununla birlikte sadece görünüm açısından değil fiziki ve kimyasal özellikler bakımından da farklı etkilere sahip yeni tasarımlar deneysel çalışmalar sonucunda elde edilmektedir. Günümüz sanat anlayışında farklı ve yenilikçi tasarımlar biçim, form ve renk özellikleri ile dikkat çekmekte ve büyük beğeni toplamaktadır. Tasarımlar ortaya çıkarılırken renk unsuruna oldukça önem verilmektedir. Renklerin psikolojik etkisi ön planda tutularak seçim yapılmaktadır (Gür, 2014, s. 1). Yüzey tasarımları tekstilin dışında seramik, ambalaj tasarımı ve aksesuar gibi farklı alanlara da uygulanabilmektedir (Gür, 2019, s. 139,140).

Yüzey tasarımı, farklı malzemelerin bir araya getirilmesi ile oluşturulabileceği gibi var olan bir yüzeye uygulama yapılarak da elde edilmektedir. Her materyal her yüzeyde aynı etkiyi vermeyebilir. Bu durumda en yaygın olarak kullanılan ve bilinen yöntemlere yeni bir bakış açısı katmak gerekmektedir. Böylece var olan yöntemler geliştirilerek daha geniş alanlarda daha çok malzeme ile uygulanabilmektedir. İplik, boncuk, pul, kalem, boya, kâğıt çeşitleri ve kumaş çeşitleri ile yüzey tasarımı yapılabilmektedir. Çalışma kapsamında yüzey olarak uzun

Ebru Çoruh¹
Dilara Nur Atalan²

How to Cite This Article

Çoruh, E. & Nur Atalan, D. (2023). "Yüzey Çalışması Kapsamında Sanayi Keçesi ile Aksesuar Tasarımı" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:118; pp:9640-9650. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.73497>

Arrival: 07 August 2023

Published: 31 December 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, Gaziantep, Türkiye. ORCID: 0000-0001-8039-828X

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Tezli Yüksek Lisans Programı, Gaziantep, Türkiye. ORCID: 0000-0003-2963-2311

yıllardır birçok alanda kullanılan ve günümüzde de yaygın olarak kullanılmaya devam eden sanayi keçesi kullanılmıştır.

Bu çalışma Türkçe yazılı kaynaklar ve daha önceden yapılmış olan çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda çerçevelenmiştir. Literatür taraması ile ulaşılan bilgiler deneyim, örnek çalışmalar ve yorumlar sonucunda aktarılmıştır. Ürün elde etme sürecinde, ürünleri yaparken izlenen aşamaları, kullanılan malzeme ve yöntemleri açıklama yaparak aktarma noktasında vaka takdimi tekniği kullanılmıştır. Yüzey tasarım projesi kapsamında elde edilen bu çalışmanın amacı bir motifin, aynı yüzey kullanılmasına rağmen farklı malzemeler ile uygulandığında ortaya çıkan görünüm, efekt ve yüzey farklılıklarını ortaya çıkarmak ve uygulanan teknikleri elde edilen sonuçlar dahilinde değerlendirerek aktarmaktır.

Keçe ve Özellikleri

Yapılan kazı çalışmalarında elde edilen veriler sonucunda M.Ö VIII. Yüzyıl olduğu düşünülen keçe parçaları bulunmuştur. Bu veriler, keçenin kullanılan ilk kumaş olduğunu göstermektedir (Begiç, 2016, s. 289). Keçe; koyun, tavşan, deve gibi hayvanlardan yünleri ile tiftik keçisinin kıllarının sabun ve sıcak su yardımı ile oluşturularak, liflerin birbiri arasına girmesi ile elde edilen atkısız – çözümsüz sıkıştırılarak oluşturulmuş tekstil örneğidir (Sevinç ve Oyman, 2016, s. 264).

Fiziksel özellikleri sebebiyle uzun yıllar zarar görmeden, yıpranmadan kullanılabilirdiği için eski dönemlerde yaygın olarak tercih edilmekteydi. Göçebe Türklerden Osmanlıya kadar pek çok milletin soğuk hava koşullarından korunmak için sırtlarına yelek, başlarına sarık olarak keçe kullanmış olduğu düşünülmektedir. Keçe, başlangıçta ihtiyaçları karşılamak için kullanılmıştır. Zaman içerisinde sadece ihtiyaç karşılamakla kalmamıştır ve toplumda statü belirten bir unsur haline gelmiştir (Begiç, 2016, s. 291).

Keçe kumaş pek çok alanda uzun yıllardır seccade, yolluk, yastık, çanta, patik, yelek, sarık, oyuncak, takı, cüzdan, kılıf, aksesuar ve kıyafet alanında tercih edilmektedir (Gök, Özdemir ve Özdemir, 2019, s. 560). Keçe günümüzde halıcılık sektöründe de kullanılmaktadır ve keçe halılar üretilmektedir (Kuru, 2006, s. 3) Farklı malzemeler ve materyaller ile uygulama yapılmaya olanak sağlayan yapısıyla yüzey uygulamalarında sıkça tercih edilmektedir. Yumuşak ve gözenekli yapısı sebebiyle iğne, tığ, dikiş makinesi, yapıştırıcı, sıcak silikon gibi malzemeler rahatça kullanılabilir. Aplike, boncuk işleme, kanaviçe, dikiş ve nakış teknikleri ile süslemeler yapılabilir. Yeni ve farklı tekniklerin keşfedilmesi sonucunda keçe kullanımı daha geniş bir alana yayılmıştır.

Yüzeyi, sağlamlığı, kolay ulaşılabilir olması, farklı materyaller ile kullanıma uygun olması gibi özelliklerden dolayı bu çalışma kapsamında sanayi keçesi kullanılmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma kapsamında siyah sanayi keçesi yüzeyi üzerine boncuk işleme, kanaviçe, simli monofil iplik ve kordon iplik kullanılmıştır. Her malzeme farklı teknikler ile keçe yüzeyine aktarılmıştır. Dikiş teknikleri ve sıcak silikon kullanılarak, tasarlanan motif keçe yüzeyi üzerine uygulanmıştır. Aksesuar tasarımı aşamasında; seçilen sembol kanaviçe tekniği ve boncuk işleme tekniği kullanılarak yüzeye sabitlenmiştir.

Kıvrımları olan, tatewaku sembolünden esinlenen bir tasarım yapılmıştır. Hazırlanan motif, üç tarafa da kopyalanmıştır ve aynalı/simetrik bir tasarım elde edilmiştir.

Motif tasarımının eskizleri ve kanaviçe yapılacağı için kareli kâğıt üzerinde gösterilmiştir ve fotoğraflanarak aktarılmıştır. Aynı zamanda ortaya çıkarılacak ürünlerin eskizleri de yapılmıştır. Aksesuar olarak kemer, yarım eldiveni andıran bileklik, saç tokası ve broş ortaya çıkarılmıştır.

Toplamda 4 adet ürün elde edilmiştir. Her üründe, tasarlanan motif farklı görünümde olmuştur. Kullanılan materyalin cinsine, kullanılan tekniğe göre farklı etkiler gözlemlenmiştir.

Motif Tasarımı ve Eskiz Çalışmaları

Motif oluşturma süreci, kullanılan malzemeler ve materyaller, görseller aracılığı ile sunulmuştur. Toplamda 4 adet günlük hayatta kullanılacak aksesuar niteliğinde ürün elde edilmiştir. Ürünlerin eskiz çizimleri, aşamaları ve nihai halleri fotoğraflanmıştır. Eskiz çalışması yapıldıktan sonra motif geliştirilerek dijital çizimi yapılmıştır. Bu aşamalar fotoğraflar ile aktararak açıklanmıştır. Elde edilen motif boncuk, etamin iplik, simli monofil iplik, kordon iplik kullanılarak keçe yüzeyine aktarılmıştır. Çeşitli malzemeler ile süslenerek tasarımlar tamamlanmıştır. Malzemelerin görselleri tasarım aşamasında verilmiştir.

Son yıllarda kumaş yüzeylerinde yapılan yenilikçi tasarımların çıkış noktası 1980 yılında Japon tasarımcıların, farklı bir bakış açısı ile denemeler yapması sonucunda oluşmaya başlamıştır (Metlioğlu, 2015, s. 92). Japonya,

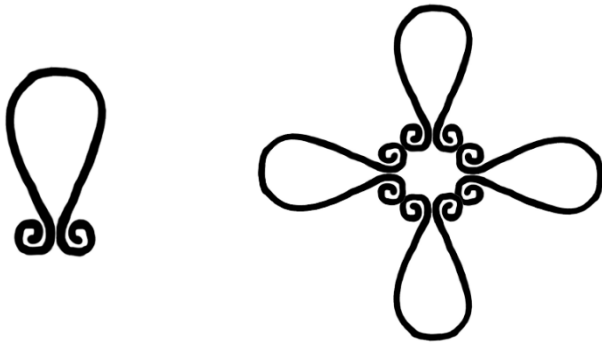
tasarım ve el işçiliği konusunda oldukça gelişmiştir ve gelişmeye devam etmektedir. Öncü hareketleri ile pek çok tasarımcıya ilham olmuştur böylece yüzey tasarımı kavramı genişleyerek yaygınlaşmıştır. Bu çalışma kapsamında, farklı bakış açıları ile öncü olan “Japon” kültürüne ait sembollerden esinlenilmiştir. Motif oluşturma aşamasında Japon kültüründe, geleneksel desen olarak tercih edilen dikey dalgalar (tatewaku) sembolünden esinlenilerek simetrik-aynalı, kıvrımlı bir tasarım ortaya çıkarılmıştır.

Şekil 1: Tatewaku Sembolü, 2023

Uğurlu olduğuna inanılan buhar yükselişine benzeyen dikey dalgaların kıvrımlı bir tasarımıdır (Patternz, 2017). Desen, ilkbaharda su yollarından yükselen sis olarak da düşünülebilir. Tatewaku'nun anlamı; “yukarı yükselme” durumudur (Japonya'da Hayat, 2020).

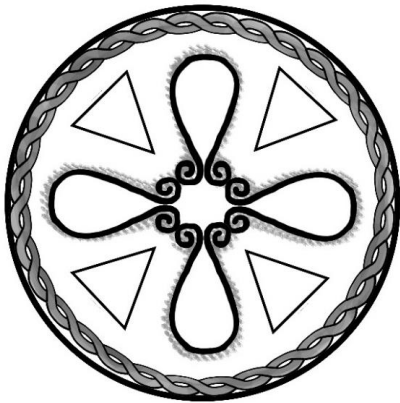
Bu aşamada tasarım oluşturulurken izlenen adımlar görseller ile desteklenerek anlatılmıştır. Kıvrımlardan ve yuvarlak hatlardan esinlenilerek oluşturulan tasarıma karşılıklı ayna görünümü verilmiştir ve simetrik bir motif oluşturulmuştur. Ortaya çıkarılan tasarımın farklı yüzeylerde ve farklı tekniklerde uygulanabilir olmasına dikkat edilmiştir (Şekil 1).

Şekil 2: Motifin En Küçük Birimi ve Simetrik Motif Tasarımı, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

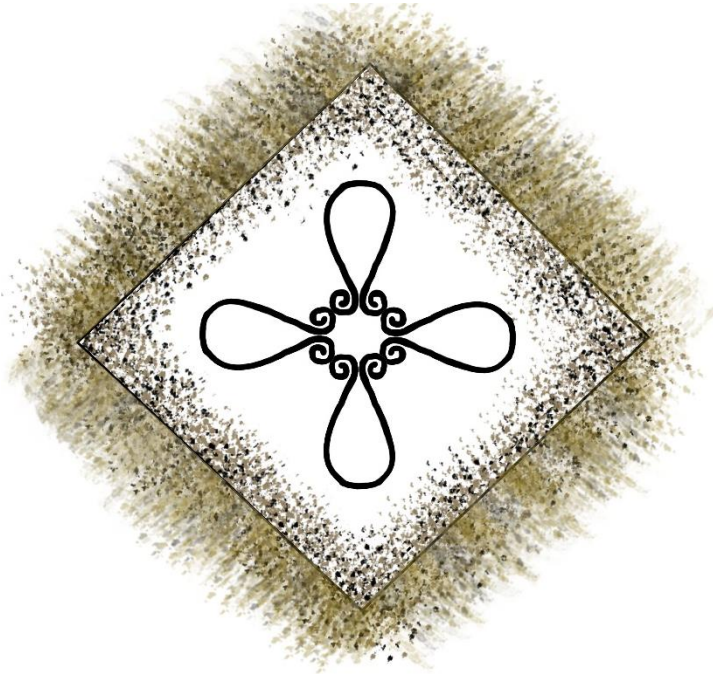
Yapılacak tasarımların eskizi, “Adobe Photoshop” ve “Adobe Illustrator” programlarında çizilerek aktarılmıştır. Keçe, yuvarlak şekilde kesilerek kenarına kordon iplik ile çerçeve tasarlanmıştır. Keçenin tam ortasına tasarımı yapılan motif yerleştirilmiştir ve dört kenarına üçgen formda büyük boncuklar eklenmesi planlanmıştır. Motifin etrafına simli iplik ile süslemeler yapılmıştır. Normal bir broş boyutuna göre daha büyük olması planlanmıştır (Şekil 3).

Şekil 3: Broş Tasarımının Eskiz Çizimi, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

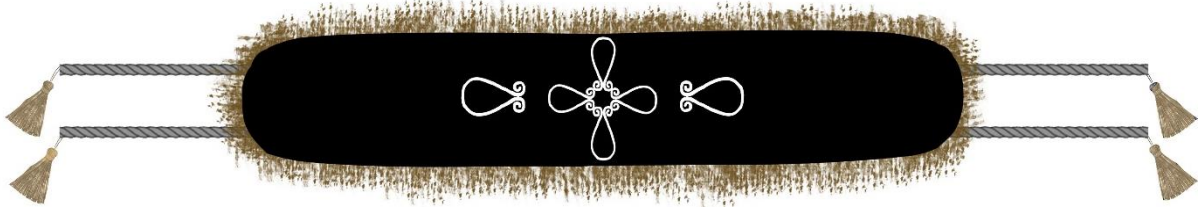
Keçenin, motifi yerleştirirken daha estetik bir görünüme sahip olması için kare şeklinde kesilerek, yönü çevrilerek kullanılması planlanmıştır. Orta kısmında, motifin, saten iplik ile oluşması hedeflenmektedir. Keçe parçasının çevresine pelüş tüy ile süslemeler yapılması planlanmıştır ve parçanın arkasına klipsli toka aparatı takılacak şekilde düşünülmüştür. Saça takıldığı zaman daha estetik durması ve saçta daha uzun süre kalabilmesi için eğimli bir toka aparatı tercih edilmiştir (Şekil 4.).

Şekil 4: Toka Tasarımının Eskiz Çizimi, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

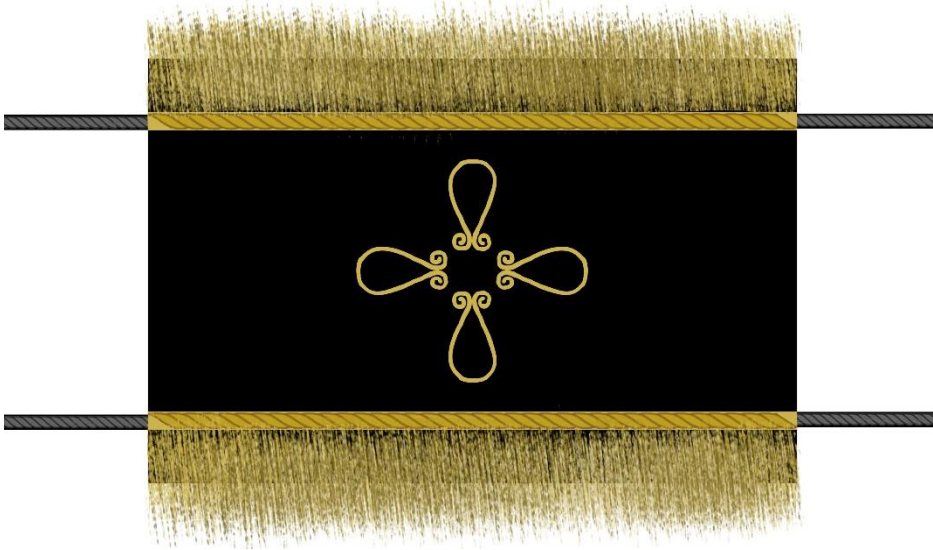
Keçe, ince ve uzun dikdörtgen formunda tasarlanmıştır. Kenarları sivri olmayıp, oval olarak kesilerek, siyah renk etamin üzerine farklı iki renkte etamin ipliği ile kanaviçe işlemesi yapılarak motif aktarılması planlanmıştır. Keçenin kenarlarına pelüş tüy ile süsleme yapılarak kemeri bağlamak için kordon iplikler kullanılması ve uçlarına süs olarak püskül dikilmesi planlanmıştır (Şekil 5.).

Şekil 5: Kemer Tasarımının Eskiz Çizimi, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Dikdörtgen şeklinde kesilen keçe parçasının üzerine simli kordon iplik ile motif işlenmesi üst ve alt kısımlarına pelüş tüy ve simli iplik ile süslemeler yapılması planlanmıştır. Bilekliği bağlamak için siyah kordon iplik kullanılmıştır (Şekil 6).

Şekil 6: Bileklik/Yarım Eldiven Tasarımının Eskiz Çizimi, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Broş, toka, kemer ve bileklik olmak üzere toplamda 4 adet tasarımın dijital çizimleri yapılmıştır. Bu çizimler referans alınarak ürünler oluşturulmuştur. Malzemeler, yapım aşamaları ve tasarımlar fotoğraflanarak açıklamalar ile aktarılmıştır.

Tasarım Aşamaları

Dijital olarak eskiz çizimleri yapılan tasarımların, yapım aşamaları fotoğraflanarak elde edilen ürün görselleri ile birlikte açıklanarak aktarılmıştır. Ürünlerin tasarım sürecinde motif işleme ve süsleme aşamalarında kullanılan malzemelerin görselleri aşağıda verilmiştir (Şekil 7).

Şekil 7: Kristal Boncuk, Püskül, Simli İplik, 2023

Broş için motif işleme ve süsleme aşamasında kristal boncuklar kullanılmıştır. Kemer tasarımında bağlamak için kullanılacak kordonların ucuna püsküller eklenmiştir. Bileklik/Yarım Eldiven tasarımında motifin işlenmesinde, simli iplik kullanılmıştır. Kemer tasarımında siyah etamin üzerine bej ve lila renklerinde etamin iplikleri ile kanaviçe tekniği kullanılarak motif işlenmiştir. Toka tasarımda bej ve lila renkler saten iplikler kullanılarak motif oluşturulmuştur (Şekil 8).

Şekil 8: Etamin İplik, Bej Rengi Saten İplik, Lila Rengi Saten İplik, 2023

Kemer tasarımında kenarlara çerçeve şeklinde peluş tüy ile süsleme yapılmıştır. Kemer ve bilekliği bağlamak, ayrıca broş çevresine süsleme yapmak için siyah kordon iplik kullanılmıştır. Tasarımı yapılan broşun arka yüzüne broş iğnesi dikilmiştir (Şekil 9).

Şekil 9: Peluş Tüy, Siyah Kordon İp, Broş İğnesi, 2023

Tasarımların yapım aşamaları fotoğraflanarak, uygulanan adımlar ayrıntıları ile aktarılmıştır. İlk olarak broş tasarımı için keçe kumaş kare bir şekilde kesilmiştir. Beyaz kalem ile motif tasarımı keçe üzerine çizilmiştir. Kristal boncuklar, boncuk iğnesi ve siyah iplik yardımı ile motif keçe üzerine işlenmiştir. İşlenen motifin 4 kenarına üçgen şeklinde hologramlı boncuk dikilerek süsleme yapılmıştır. Motifin çevresine sıcak silikon yardımı ile simli gri iplik çerçeveleştirilmiştir (Şekil 10.).

Şekil 10: Broş Tasarımının Yapım Aşamaları, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

İşlemeleri yapılan keçe parçası yuvarlak şekilde kesilmiştir ve çevresine siyah kordon iplik yapıştırılmıştır. Motif ve broşun bitmiş hali ön-arka olacak şekilde fotoğraflanmıştır. Broşun arka yüzünün temiz ve estetik açıdan hoş gözükmesi için yuvarlak bir keçe parçası ile kapatılmıştır. Bu keçe parçasının üzerine broş iğnesi yapıştırılmıştır. Böylece broş kullanıma hazır hale gelmiştir (Şekil 11).

Şekil 11: Broş Tasarımının Nihai Görşeli, 2023

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Toka tasarımında uygulanan adımlar ve aşamalar fotoğraflar ve açıklamalar ile aktarılmıştır. Kare şekilde kesilen keçe parçasının üzerine saten bej iplik sağ ve sola gelecek şekilde, lila saten iplik ise yukarı ve aşağı gelecek şekilde konumlandırılarak sıcak silikon ile yapıştırılmıştır ve motif görünümü elde edilmiştir. Motifin helezon olan kısımlarına iplik renklerine göre boncuklar işlenmiştir. Pelüş tüy, kare keçe parçasının kenarlarına uyumlu olacak şekilde kesilmiştir. Cımbız yardımı ile sıcak silikon ile yapıştırılarak süsleme yapılmıştır (Şekil 12.).

Şekil 12: Toka Tasarımının Yapım Aşamaları, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Tasarımı tamamlanan tokenın arka yüzeyi makas yardımı ile düzeltilerek toka klipsi sıcak silikon ile yapıştırılmıştır. Toka kullanıma hazır hale gelmiştir (Şekil 13).

Şekil 13: Toka Tasarımının Nihai Görşeli, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Kemer tasarımı için dikdörtgen şeklinde keçe ve siyah etamin kumaş kesilmiştir. Kareli kâğıt üzerine kanaviçe uygulamasına referans olması için hesaplı bir şekilde motif çizimi yapılmıştır. Bu kareler aracılığı ile etamin üzerine motif işlenmesi uygulanmıştır (Şekil 14).

Şekil 14: Kemer Tasarımının Yapım Aşamaları, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Hazırlanan etamin keçe parçasının üzerine iğnelenmiştir ve dikiş makinası ile dikilmiştir. Motif işlenen etamin ile keçe arasına ince pelüş tüy dikilmiştir (Şekil 15).

Şekil 15: Kemer Tasarımının Nihai Görseli, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Kemerin arka yüzeyinin temiz görünmesi ve kemeri bağlamak amacıyla kullanılacak olan kordonların yapıştırılması için arka yüzeyi keçe kumaş ile kapatılmıştır. Kordonların ucuna püsküller dikilerek süslemeler yapılmıştır. Kemer kullanıma hazır hale gelmiştir (Şekil 15).

Son ürün olarak bileklik/yarım eldiven tarzında bir çalışma yapılmıştır. Tasarımda simli iplik ince tığ yardımı ile zincir şeklinde örülmüştür. Zincir haline getirilen ipliğe, tasarlanan motifin formu verilmiştir ve uçlarına boncuk takılmıştır. Bilekliğin üst ve alt kısımlarına pelüş tüy kesilerek sıcak silikon ile yapıştırılmıştır (Şekil 16).

Şekil 16: Bileklik/Yarım Eldiven Tasarımının Yapım Aşamaları, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Bilekliğin arka yüzeyine temiz bir görünüm vermek ve ten ile temas eden yüzeyini cilde uyumlu hale getirmek amacıyla saten kumaş bileklik ölçülerinde kesilmiştir (Şekil 17).

Şekil 17: Bileklik/Yarım Eldiven Tasarımının Nihai Görseli, 2022

Kaynak: Yazar tarafından üretilmiştir.

Bilekliğin bağlanabilmesi için siyah kordon ip alt ve üst kısımlara sıcak silikon yardımı ile yapıştırılmıştır. Kesilen saten kumaş arka yüzeyine yapıştırılmıştır. Cilde temas ettiğinde yumuşak ve kaygan hissettirdiği için saten kumaş tercih edilmiştir. Böylece bileklik kullanıma hazır hale gelmiştir (Şekil 17).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yüzey tasarım uygulamaları kapsamında bir motif tasarımı ortaya çıkarılmıştır. Yüzey olarak kullanım alanı ve dayanıklılık bakımından zengin olan sanayi keçesi tercih edilmiştir. Farklı teknikler ve farklı malzemeler ile toplamda 4 adet ürün elde edilmiştir. İlk adım olarak bir motif tasarımı yapılmıştır. Bu motif tasarımında Japon sanatında kullanılan sembollerin araştırması yapılmıştır ve Japon kültüründe kullanılan ve “tatewaku” olarak adlandırılan sembolden yola çıkılarak, bir birim üzerinden ilerlenerek simetrik bir motif elde edilmiştir (Japonya’da Hayat, 2020). Dijital ortamda Adobe Illustrator ve Adobe Photoshop programları aracılığı ile hem motif tasarımı yapılmıştır. Hem de yapılacak olan aksesuarların eskizleri dijital olarak çizilmiştir. Bu çizimler ürünleri ortaya çıkarmadan önce nasıl bir görünüme sahip olacakları hakkında fikir vermektedir. Motifin keçe üzerinde hangi malzemeler ile işleneceğine karar verilmiştir. Aksesuarların her biri farklı kullanım alanlarına sahiptir. Her aksesuarda farklı teknikler kullanılarak bir motifin, aynı yüzeyde farklı malzemeler ile nasıl bir görünüme sahip olacağı gösterilmiştir. Yüzey çalışmaları ile farklı teknikler kullanılarak aksesuar tasarımları yapılmıştır ve bu çalışmalar sırasında elde edilen sonuçlar, gözlemlenerek aktarılmıştır.

Boncuk ile işlenen motif çalışmasında motifin kıvrımları net bir şekilde görülmemiştir. Bu noktada tercih edilen boncuk çeşidinin önemli olduğu ve uygulanan motifin kıvrımlarına boncuk gibi malzemelerin tam olarak uygun olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte keçe yüzeyi üzerine boncuk işlemesi rahat bir şekilde yapılmıştır. Keçenin yumuşak yapısı uygulama kolaylığı sağlamıştır. Keçenin kalınlığı çok önemli olup, kalın bir keçe tercih edilirse iğne ile dikerken zorlayacağı gözlemlenmiştir. Sağlık açısından ele alındığında, boncuklar ipler ile sabitlendiği ve sıkı bir şekilde dikildiği için oldukça sağlam bir ürün elde edilmiştir.

Saten iplik ile yapılan çalışmada ise motifin tüm ayrıntıları oldukça belli olmuştur. Motifin kıvrımlı yapısı ve saten ipliğin yuvarlak ve yumuşak formu yeterince iyi bir şekilde uyum sağlamıştır. Keçe üzerine uygulama yapılırken iğnenin oluşturduğu etki ile saten iplikte parçalanma ve aşınmalar meydana gelmiştir. Bu hem kötü bir görüntüye sebep olmuştur hem de ürünün sağlamlığı açısından dezavantaj oluşturmuştur. Bu sebeple motif, keçe üzerine, saten ipliğin sıcak silikon ile yapıştırılması sonucu uygulanmıştır. Sıcak silikon keçe yüzeyine sağlam bir şekilde tutunmuştur ve bu uygulama ile olumlu bir sonuç elde edilmiştir.

Etamin üzerine kanaviçe tekniği ile çalışılan yüzeyde etamin ipleri ile işlenen motifin kıvrımları diğer uygulamalara göre daha köşeli bir görünümde olmuştur. Etamin yüzeyi karelerden oluşan bir yapıda olduğu ve bu karelerin içine çapraz şekilde dikilerek uygulandığı için motifin kıvrımları da daha sert geçişlerde olmuştur. Keçenin rengi siyah olduğu ve etaminde siyah tercih edildiği için uygulama esnasında oldukça zorlamıştır. Sonuç olarak keçe kumaş ile motif işlenen etamin birbirine kolay bir şekilde dikilmiştir. Hem sağlık açısından hem de görsel estetik açısından olumlu sonuç veren bir uygulama olmuştur.

Son olarak simli iplik ile yapılan motif çalışmasında, iplik tığ ile zincir şeklinde örülmüştür. Bunun sonucunda elde edilen parçalar ile yapılan motif çalışmasında motifin detayları ve kıvrımları oldukça net bir şekilde belli olmuştur. Kullanılan ipliğin ince ve yumuşak olması kolay şekil almasına katkı sağlamıştır. Elde edilen motif, zincir şeklinde iplerde olduğu için bu ipliklerin arasında boşluklar oluşmuştur. Dikerek sabitleme yapılmak istendiğinde bu boşluklardan dikiş ipliği görüldüğü ve genel görüntüyü bozduğu için tercih edilmemiştir. Yine sıcak silikon yardımı ile yapıştırılarak yüzey görünümü oluşturulmuştur. Simli ipliğin girintili-çıkıntılı yüzeyi sayesinde silikona sağlam bir şekilde tutunmuştur.

Ayrıca toplamda 3 ürünün üzerine pelüş tüy, sıcak silikon ile yapıştırılmıştır. Tüylere arkaya yüzeyi örme kumaş ile kapatıldığı için silikon yüzeye düzgün bir şekilde tutunmuştur. Bu işlem uygulanırken silikonun tüylere gelmemesine dikkat edilmiştir. Sıcak silikon tüylere temas ettiğinde, tüyü eritmiştir ve bozulmalara sebep olmuştur. Bu süsleme adımı olumlu bir sonuç elde edilmiştir.

Aksesuarlar kullanım alanlarına göre farklı aparatlar ile desteklenmiştir. Broş için arkaya yüzeye broş iğnesi, toka için arkaya yüzeye klipsli toka aparatı, bileklik ve kemeri bağlayabilmek için ise kordonlar tercih edilmiştir. Kordonların uçları püsküller ile süslenmiştir. Birçok farklı malzeme bir araya getirilerek, birbirinden ayrı ama bir bütün olarak ele alındığı zaman motifleri aynı, tarzları benzer tasarımlar elde edilmiştir. Keçe yüzeyinde hangi malzemelerden nasıl sonuçlar alındığı aktarılmıştır. Olumlu ve olumsuz yönleri ile tüm aşamalar fotoğraflanarak, anlatılarak aktarılmıştır.

Sonuç olarak bu çalışmada amaçlanan, aynı yüzey kullanılarak farklı malzemeler aracılığı ile oluşturulan tasarımlarda, seçilen yüzey ile hangi malzemelerin uyumlu olduğu, motifin yüzeye aktarımı aşamasında hangi tekniklerin olumlu sonuç verdiği, uygulamalı bir şekilde, gözlemlenerek ve fotoğraflanarak anlatılmıştır. Sanayi keçesi, yapısı gereği birçok malzeme ile uyum sağlamıştır. Bunun yanı sıra malzemelerin, uygulama yapılacak yüzeye göre seçilmesinin, dikilerek veya yapıştırılarak yapılacak olan uygulamalarda öncesinde plan yapılması ve malzemelerin bu duruma göre seçilmesinin önemli olduğu gözlemlenmiştir. Böylece tek bir motif tasarımı ile aynı yüzey üzerine farklı malzemeler ve farklı teknikler ile 4 adet kullanılabilir, günümüz modasına uygun ürünler elde edilmiştir. Yapılan bu çalışma ile yüzey tasarımı yapmak için gereken adımlar, motif tasarımı, malzeme seçimi, ürün ortaya çıkarılması gibi aşamalar aktarılmıştır. Bu çalışmanın yüzey tasarımı alanında çalışma yapacak kişilere yardımcı olması öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

Acar, S., & Tosun, E. (2019). Kürk Modası, Kürk Karşıtı Hareketler ve Modaya Etkileri . İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 9(19), 42-62.

Begiç, H. N. (2016). Giyim-Kuşam Kültüründe Keçe Sanatına Tarihsel Bir Bakış. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi(40), 287-297.

Çeliker, D. (2011, Kasım). Geçmişten Günümüze Türklerde Keçecilik ve Keçe Yapımında Yeni Teknikler. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi Art-E, 4(8), 1-22.

Gök, O., Özdemir , H., & Özdemir, G. (2019). İğneleme Tekniği Kullanılarak Keçe Uygulamaları. Ulusal Çukurova Tekstil Kongresi , (s. 560-569). Adana.

Gür, S. (2014). Tekstil Yüzey Tasarımı Yaratı Sürecinde Renk . Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi , Marmara Üniversitesi , Tekstil Ana Sanat Dalı , İstanbul.

Gür, S. (2019). Tekstil Yüzey Tasarımında Deneysellik . Uluslararası Disiplinlerarası ve Kültürlerarası Sanat , 4(8), 139-151.

Japonya'da Hayat. (2020, Temmuz 24). 2023 tarihinde <https://japonyadahayat.com/kultur/japon-desenleri-wagara/> adresinden alındı

Kuru, A. D. (2006). Geleneksel Motiflerin Kimliklerini Kaybetmeden Yeni TasarımlaraDönüşmeleri . Yüksek Lisans Eser Metni , Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı, İstanbul.

Metlioğlu, D. H. (2015). Günümüz Dokuma Kumaş Tasarımında Deneysel Yüzey Araştırmaları . Anadolu Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi, 2(5), 88-112.

Patternz. (2017, Ocak 5). 2023 tarihinde Patternz: <https://www.patternz.jp/japanese-patterns-traditional-motifs/tatewaku-pattern/> adresinden alındı

Sevinç , B., & Oyman, N. (2016). Keçe Üzerine Farklı Yüzey Düzenleme Teknikleri İle Giyilebilir Sanat Ürünleri. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 6(13), 263-277.

